

Панайотъ Хитовъ. Понеже всичко се вършеше въ най-голѣма тайна, безъ знанието на дѣдо Стефанъ, на мене, който бѣхъ избранъ за „кавалеръ“ на дамитѣ, се поржча най-строго мълчание. Момче, едва завършилъ третия класъ на гимназията, азъ бѣхъ особено поласканъ отъ този изборъ — впрочемъ много естествено, понеже мжже въ дружината изобщо нѣмаше, пъкъ и да имаше, никой не би се съгласилъ на готвената авантюра.

За Нова-Загора тръгнахме при високо настроение. На възлизане къмъ вододѣла на Сръдна-гора веселието бѣше общо, само бѣлиятъ конь се вълнуваше, хвърляше се ту налѣво, ту надѣсно, а заедно съ него се вълнуваше и коларьтъ. На слизане обаче, къмъ с. Кортенъ, картината се промѣни, а заедно съ нея и настроението на дружината. Коньтъ лудуваше вече, а по едно време се спушна надолу съ шеметна бързина. Колата ни се хвърляше отъ брѣгъ на брѣгъ и подскачаше до строшаване. Дружината ни се споглеждаше съ ужасъ на лицата, въ очакване на нѣщо много страшно, защото виждаше ясно, че коларьтъ не владѣеше вече коня, нито пъкъ можеше да го спре. Но, ето, изведнажъ, силенъ трѣсъкъ се чу, дружината ни, безъ коларя, но заедно съ задната половина на колата се намѣриха захвърлени въ единъ отъ окопитѣ на пжтя, а коларьтъ, изправенъ и настрѣхналъ, летѣше надолу къмъ долината, съ предната половина на колата. Натъркаляни въ безпорядкъ, между дъски, колела, дюшеци и възглавници, ние ужасени гледахме надолу, хвърчещата колесница, а на мене се стори, че виждамъ нѣкого отъ бацитѣ на Агамемнона предъ Троя, тъй както ги описва безсмъртниятъ Омиръ. Отъ тогава азъ изпитвахъ голѣмо страхопочитание къмъ бѣлия конь на дѣдо Стефанъ С.

Бѣлиятъ конь и дѣдо Панайотъ Хитовъ бѣха за мене, а сжщо и за всички други, въплъщение на непреодолима и магическа сила. И какъ тогава да нѣмахме вѣра въ малката кавалерийска команда и воеводата ѝ, и да не бѣхме убедени, че самото ѝ появяване на турската граница ще накара червения Султанъ да потрепери?

Ю. Д.